

De l'infern al purgatori

Malgrat la intervenció de l'ACSAR (Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats), les persones que demanen refugi polític a Catalunya es troben amb unes dificultats burocràtiques exagerades.

Eduard Company

L'indret és un lloc sòrdid, al final d'un passadís de la cinquena planta d'un edifici municipal a la cèntrica plaça d'Espanya. Davant de les oficines de l'ACSAR, s'aglomeren dues dotzenes de persones, la majoria negres i àrabs; la resta es divideixen entre diverses nacionalitats, amb tot l'aspecte de provenir de països de l'est d'Europa.

Les sigles ACSAR corresponen a l'Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda al Refugiat. Les persones, doncs, que s'estan a l'exterior dels despatxos, esperant torn, són refugiats o tracten d'esdevenir-ho legalment. L'ACSAR és la delegació catalana de la CEAR (Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat) i actua en col·laboració amb l'ACNUR (Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats).

RICARD CUGAT

Una gran part dels refugiats procedeixen dels països africans i, alguns, aconsegueixen integrar-se al lloc on resideixen.

Els asiàtics trien Mallorca

Eduard Company

A Mallorca la situació en què es troben els refugiats polítics presenta la conflictivitat típica d'aquests casos. Hi ha, però, l'excepció d'un grup de cinquanta persones que posseeixen ja la documentació definitiva. Es tracta d'uns exiliats arribats a les Illes l'any 80, de nacionalitat vietnamita o laosiana. La majoria provenen de camps de refugiats de Tailandia i en l'actualitat, ja finsats legalment, la seva integració és bastant difícil, ja que es tracta de gent gran amb problemes d'inadaptació lingüística. Laboralment, la majoria d'ells treballen al Club Nàutic de Palma.

Un altre col·lectiu important és el que es podria anomenar l'iranià, amb 11 integrants, al qual es podria afegir 4 hongaresos, 1 romanès i 1 polonès; es caracteritza per la seva arribada l'any 84 i la situació il·legal que pateixen.

Quant a les persones que han sol·licitat l'acreditació de refugiats polítics, se'n podrien fer tres distincions. El primer col·lectiu correspondria a la gent que, a causa de les dificultats que aquest tràmit suposa, han efectuat una instància d'asil a l'estranger que els ha estat acceptada. Són, en concret, 9 iranians i 2 txecs, que han estat destinats als EUA, a Austràlia i al Canadà.

El segon grup correspon a les persones que, tot i tenir la documentació provisional, romanen a l'espera d'obtenir des de fa més d'un any l'acreditació definitiva. Són, numèricament, 27, de nacionalitats molt disperses. Hi predominen els africans i els sud-americans.

El tercer col·lectiu es refereix a la gent a la qual els ha estat denegada la seva sol·licitud. Són 4 iranians, 2 xilens, 1 colombià, 7 ghanesos, 1 namibià i 1 nigerià. □

El refugiat polític, normalment, en arribar a Catalunya, el primer que fa és presentar-se a la policia, per informar de la seva situació i, aquesta, l'adreça a l'ACSAR. Una volta a les oficines de l'ACSAR, del que es tracta és que l'associació li tramiti els documents definitius que l'acreditin com a refugiat. El que succeeix, però, és que el percentatge d'exiliats que aconsegueixen el document és mínim en relació al nombre dels que el sol·liciten. I la raó d'això són les traves burocràtiques que posa l'administració central, que demoren la concessió d'una manera exagerada.

El pas lògic amb què l'ACSAR inicia els seus tràmits és el d'aconseguir la documentació suficient que pugui demostrar que la persona sol·licitant ha tingut realment problemes polítics en el seu país d'origen, per poder passar als tràmits posteriors. D'aquesta manera s'evita qualsevol tipus de filtració d'estrangers l'estada dels quals al país obeeixi a altres causes i interessos. El problema, però, és assolir aquestes proves, ja que, per exemple, és difícil

Programa d'emergència al País Valencià

Tona Català

L'any 1987 un total de 150 estrangers van sol·licitar la carta de refugiats a tot el País Valencià, però només es va concedir a 18 persones, que provenien d'Iran, Xile o Cuba. Els problemes fonamentals amb què es troben aquests refugiats són la precarietat de recursos econòmics, l'adaptació a una cultura distinta de la pròpia, el trencament amb la família i el desarelament.

La Creu Roja és l'organisme que s'encarrega normalment d'ajudar a aquests estrangers. L'any passat es van atendre a Alacant 15 persones, 5 a Castelló i 78 a València. L'ajut es canalitza per l'anomenat Programa d'Emergència, que suposa una retribució mensual durant un any i per persona. Segons dades també de la Creu Roja, el 3 per cent d'aquesta gent pateix trastorns psíquics. Les edats van en funció del lloc de procedència. Així, mentre els cubans solen tenir una edat avançada, els iranians no superen els vint anys. A banda de xilens, iranians i cubans que són els col·lectius més nombrosos, al País Valencià també hi ha refugiats d'Hongria, Polònia, Ghana, Camerun i Vietnam. □

que l'exiliat pugui obtenir del seu país documents que l'acreditin com a integrant de formacions polítiques, etc.

Una volta solucionat el primer pas, el refugiat ha de fer una declaració detallada de la seva situació, de com ha esdevingut la seva estada i fugida del país, i l'arribada al nostre. Com que la declaració acostuma a estar feta en l'idioma nadiu de l'exiliat o, almenys, en anglès, la traducció de la declaració, la formulació de la instància subsequent i la presentació a la policia —que investiga penalment el seu pasat—, dura un cert temps.

Aquí comencen els veraders problemes, ja que el refugiat rep un carnet provisional que l'identifica com a tal, a l'espera de percebre el definitiu. Junt amb el carnet, obté, a través de la Creu Roja, que actua d'intermediària, una pensió de trenta mil pessetes al mes, subsidi que té una durada de mig any. El terme de mig any és el que el govern de l'estat considera suficient perquè el refugiat rebi el carnet definitiu, amb el qual podrà accedir legalment a qualse-

vol contracte laboral. El que passa és que, en lloc de mig any, la documentació definitiva arriba amb anys de demora, quan l'exiliat ja ha deixat de percebre l'ajuda que li atorga la Creu Roja. Aleshores es veu abocat o bé a treballar en l'economia submergida, ja que la documentació provisional li impedeix treballar legítimament, o bé a subsistir mitjançant la delinqüència.

La majoria d'exiliats que han de mantenir-se amb les escasses trenta mil pessetes del subsidi i que s'ajuden amb ingressos addicionals fora de la legalitat es dediquen a la venda ambulants.

Una de les dificultats més immedia-

tes i difícils en què es troben els exiliats polítics és el de la residència. La pensió que reben és insuficient per alimentar-se i alhora llogar un habitatge. Aquí, a diferència de Madrid, encara no hi ha un alberg ni uns pisos especials per aquesta situació, i els refugiats han d'allotjar-se sovint a l'únic alberg per a indigents que hi ha a Barcelona.

Com pot comprovar-se, doncs, la tasca de l'ACSAR és difícil i plena d'entrebancs administratius. Per això, el que primer s'aconsella a qui demana asil polític a Barcelona és que el més profitos seria que ho intentés en algun altre país. □

DESÈ ANIVERSARI D'AMNESTY A L'ESTAT ESPANYOL

Deu anys contra la injustícia

Durant la primera setmana de maig, es commemora la constitució, a l'Estat espanyol, d'Amnesty International, ara fa deu anys. Un esdeveniment que ha de tenir ressò.

Eduard Company

enguany se celebren els deu anys d'existència d'Amnesty International a l'Estat espanyol. Barcelona serà la seu dels actes de commemoració d'aquesta dècada d'activitats duta a terme per l'esmentat moviment, ja que fou la Ciutat Comtal la receptora de la constitució inicial d'Amnesty, el 10 de febrer de 1978. El desè aniversari se celebrarà la primera setmana de maig amb una sèrie d'actes en els quals intervindran la presidenta mundial d'Amnesty, Franca Sciuto, i la presidenta de la secció espanyola, Carmen Soto. Igualment s'aprofitarà l'efemèrides per promoure la campanya «Drets Humans Ara», a Catalunya i tot l'Estat espanyol.

Amnesty International continua en l'actualitat fortament vinculada als

principis essencials que la van fer nàixer l'any 1961 a Gran Bretanya, tutelada per Peter Benenson, advocat londinenc. Vint-i-sis anys després de la crida inicial, el moviment consta de 700.000 socis repartits en més de 150 països d'arreu del món. A nivell estatal, Amnesty té 4.300 persones associades, que treballen aproximadament en 40 ciutats espanyoles.

D'entrada, la idea central d'Amnesty International va ser la de propiciar l'alliberament o el judici equitatiu a les persones empresonades arreu del món per causes ideològiques, i que mai no haguessin fet servir la violència, mitjançant la denúncia pública internacional com a mesura de pressió sobre els corresponents governs. Lentament s'ha anat eixamplant el camp d'activitat fins a circumscriure'l dins l'àmbit dels Drets Humans. □

RICARD CUGAT